Người ký: Bộ Ngoại giao
Email: ttll.mfa@mofa.gov.vn
Cơ quan: Bộ Ngoại giao
Thời gian ký: 15.12.2021 10:01:06 +07:00

BỘ NGOẠI GIAO

Số: 5400 /BNG-TCQT

V/v đóng góp ý kiến dự thảo Tờ trình Chính phủ, dự thảo Luật Dân số

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 14 tháng 12 năm 2021

soppm.tcds_Phạm Minh Son_16/12/2021 10:13:15

Kính gửi: Bộ Y tế.

Phúc công văn số 9076/BYT-TCDS của Quý Bộ về việc đóng góp ý kiến đối với Dự thảo Luật Dân số và Dự thảo Tờ trình Chính phủ về Luật Dân số, trong phạm vi phụ trách, Bộ Ngoại giao xin có ý kiến như sau:

1. Dự thảo Luật Dân số cơ bản đã tiếp thu ý kiến của Ủy ban Pháp luật Quốc hội và các bộ, ngành, trong đó có ý kiến của Bộ Ngoại giao (tại Công văn số 153/BNG-LPQT ngày 15/01/2018). Dự thảo Luật đã lồng ghép các yếu tố dân số trong xây dựng, thực hiện các chiến lược, kế hoạch, chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội. Dự thảo Luật nhìn chung phù hợp với các cam kết quốc tế, các điều ước quốc tế có liên quan mà Việt Nam là thành viên, như Công ước về Xóa bỏ mọi hình thức phân biệt đối xử với phụ nữ (CEDAW), Công ước quốc tế về các Quyền kinh tế, xã hội và văn hóa (ICESCR), Chương trình hành động Hội nghị quốc tế về Dân số và Phát triển năm 1994…

Dự thảo Tờ trình Chính phủ về Luật Dân số đã phản ánh đầy đủ mục tiêu, nội dung chính của dự thảo Luật, cũng như nêu rõ quá trình xây dựng, xin ý kiến Thành viên Chính phủ về Dự án Luật Dân số.

Trên cơ sở đó, Bộ Ngoại giao cơ bản nhất trí với nội dung của 02 Dự thảo nêu trên.

2. Đồng thời, để Dự thảo Luật Dân số hoàn thiện hơn và mang tính hội nhập hơn, Bộ Ngoại giao xin có một số ý kiến đóng góp như sau:

a. Từ trước đến nay, ta vẫn thường dùng cụm từ "chất lượng dân số" trong các văn kiện với nội hàm là sự phản ánh các đặc trưng về thể chất, trí tuệ và tinh thần của toàn bộ dân số. Tuy nhiên, ở quốc tế, cụm từ "chất lượng dân số" (population quality) không được sử dụng trong bất kỳ văn kiện nào của Liên hợp quốc; hầu hết các quốc gia khác cũng không sử dụng cụm từ này. Lý do chính là cụm từ này từng được dùng để làm cơ sở lập luận cho các thí nghiệm trên con người, bao gồm các thí nghiệm vô nhân tính được thực hiện trong Chiến tranh Thế giới thứ hai, nhằm bảo tồn các gien "thượng đẳng". Đã từ lâu, cộng đồng quốc tế ngừng sử dụng cụm từ này. Trong tiếp xúc đối ngoại, một số nước và tổ chức quốc tế đã nêu quan ngại với ta về việc ta sử dụng cụm từ này.

Trên cơ sở đó, Bộ Ngoại giao trân trọng đề nghị Quý Bộ cân nhắc thay cụm từ trên bằng cụm từ khác, ví dụ như "chất lượng cuộc sống của các hộ gia đình", "chất lượng nguồn nhân lực".

b. Trong trao đổi với Bộ Ngoại giao và một số Ban, Bộ, ngành Việt Nam, Văn phòng Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) tại Việt Nam cho biết với tỉ lệ sinh ngày càng thấp, dân số Việt Nam đang già hóa một cách nhanh chóng và hiện đang mất cân bằng giới tính một cách nghiêm trọng (hiện Việt Nam đang đứng thứ ba tại khu vực Châu Á, sau Trung Quốc và Ấn Độ), do đó cho rằng Việt Nam không cần áp dụng chính sách sinh 02 con nữa. Đồng thời, UNFPA cho rằng chính sách sinh 02 con không phù hợp với nguyên tắc của Chương trình hành động Hội nghị quốc tế về Dân số và Phát triển năm 1994. Trên cơ sở đó, Bộ Ngoại giao đề nghị Quý Bộ cân nhắc, xem xét thêm ý kiến của UNFPA.

c. Đề nghị cân nhắc thêm quy định hỗ trợ tiền với mỗi lần sinh tại các khu vực có tỉ lệ sinh thấp. Trên thực tế, các khu vực có tỉ lệ sinh thấp thường là các khu đô thị, có thu nhập cao hơn mức trung bình. Việc hỗ trợ tiền đối với các hộ gia đình có mức sống tốt, không gặp nhiều khó khăn là không cần thiết, thậm chí còn gia tăng khoảng cách giàu-nghèo trong nước. Đồng thời, việc hỗ trợ tiền, mặc dù đã được áp dụng tại một số quốc gia như Hàn Quốc, Nhật Bản và Singapore, hiện vẫn chưa có kết quả cụ thể về tác dụng của biện pháp này đối với việc thúc đẩy các hộ gia đình có thêm con. Do đó, đề nghị cân nhắc sửa đổi theo hướng chỉ hỗ trợ đối với các hộ gia đình có hoàn cảnh khó khăn ở các khu vực có tỉ lệ sinh thấp.

d. Đề nghị cân nhắc bổ sung quy định phụ nữ có quyền được phá thai theo nguyện vọng, trừ trường hợp phá thai vì lý do lựa chọn giới tính hoặc phá thai gây hậu quả nghiêm trọng cho sức khỏe của người được phá thai. Quy định về quyền được phá thai theo nguyện vọng của phụ nữ tại Dự thảo trước dây là nội dung có tính chất kế thừa quy định của Luật Bảo vệ sức khỏe nhân dân năm 1989, đồng thời phù hợp hơn với quy định tại Điều 6 Công ước quốc tế về Các quyền dân sự và chính trị (ICCPR). Theo giải thích tại đoạn 8 của Bình luận chung số 36 của Ủy ban Nhân quyền Liên hợp quốc (ngày 30/10/2018), việc bảo đảm quyền tiếp cận biện pháp phá thai an toàn, hợp pháp và hiệu quả trong trường hợp việc mang thai gây nguy hiểm đến tính mạng, sức khỏe hoặc gây ra đau đớn, đau khổ quá mức (bao gồm cả trường hợp có thai do cưỡng hiếp, loạn luân và các trường hợp có thai không an toàn khác) là một phần của nghĩa vụ bảo đảm quyền được sống quy định tại Điều 6 ICCPR.

e. Tại Khoản 2 Điều 1 (trang 1) , đề nghị sửa cụm từ "*người nước ngoài cư trú trên lãnh thổ Việt Nam*" thành "*người nước ngoài cư trú và hành nghề khám, chữa bệnh theo quy định của pháp luật tại Việt Nam*" (như nêu tại Công văn số 153/BNG-LPQT ngày 15/01/2018 của Bộ Ngoại giao).

Bộ Ngoại giao trân trọng thông tin để Quý Bộ tổng hợp./.

Nơi nhận:
- Như trên;
- Lưu: HC; TCQT.NTQM

KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG

Đặng Hoàng Giang